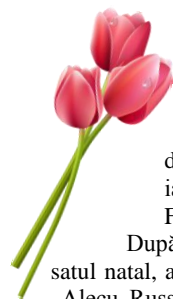

SCRIITORII MOLDOVEI - COPILOR

IULIAN FILIP

CHIȘINĂU 2013

„Aștept lumină-n vorba orișicui...”

(Iulian Filip)

Poetul, prozatorul, eseistul, dramaturgul Iulian Filip s-a născut la 27 ianuarie 1948 în familia Anei și a lui Ion Filip din s. Sofia, Drochia.

După absolvirea școlii de cultură generală din satul natal, a făcut studii la Universitatea Pedagogică „Alec Russo” din Bălți (la Facultatea de Fizică și Matematică, iar peste un an, la Facultatea de Litere). Între 1970-1974 face doctoratul la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei, având ca temă de cercetare teatrul folcloric. Este angajat colaborator științific la Academia de Științe a Moldovei (1974-1984), șef al Departamentului Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău (1990-2006), iar din 2006 exercită funcția de director al departamentului „Căile cărții” în cadrul Uniunii Scriitorilor din Moldova. În 2010 revine la AȘM, în sectorul de folclor.

A participat activ în viața culturală și literară, fiind autor și prezentator al revistei lunare televizate „Almanah literar” (1981-1985), coautor și prezentator al emisiunii-concurs TV pentru copii „Cinel-cinel” (1992-1996), autor și coordonator al proiectului cultural „2 ore + 3 iezi” lansat în 1990.

A debutat editorial cu placheta de versuri *Neîmpăcatul meșter* (1974). Ulterior publică *Cerul fântânilor* (1977), *Dialoguri primordiale* (1978), *Hulub de poștă* (1983), *Dansul timizilor* (1994), *Mergătorul* (1996), *Cobaiul nu triumfă* (1996, roman divertisment), *Semințele mărului oprit* (1998), *Căutarea păstorului* (2001), *Cules-ales* (2004, haikuri), *Linii și cuvinte comunicante* (2007), *Noroc polyglot* (2008), *Puținul (m)eu / Urmele frumoase* (2010), *Cumpăna cucului* (2011), *De ce mă doare inima* (2012) ș.a. Unele din cărțile menționate sunt ilustrate cu desenele autorului.

Iulian Filip contribuie la dezvoltarea poeziei și dramaturgiei pentru copii prin numeroase cărți: *Casa fiecăruia* (1980), *Copăcel, copăcel* (1990), *Au vrut melcii să se bată* (1995), *Din neamul lui Păcală* (1997), *Vrei să crești mare?* (1997), *Ruga iezilor cei trei* (1998), *Plăcințele cu mărar / Nucul cu o singură nucă* (1999, reeditare 2010), *Rochița leneșă* (2009), *My lasy little dress* (2012) ș.a.

Ca dramaturg s-a afirmat prin piesele de teatru pentru copii adunate în volumele *Cenușar-voinicul și Cenușăreasa-mireasa* (1981), *Facă-se voia ta, Sfârlează* (1985), *Colacul marele, frate bun cu soarele* (1988), *Casa greierului* (2002), *Moara cu plăcinte* (2006).

În baza scenariilor sale au fost realizate filmul muzical *Știubeiul de aur* (1985), filmele cu desen animat *Făt-Frumos și soarele* (1986) și *Deșteptătoarele* (1988), lungmetrajul *Moara* (1991). A susținut editarea antologiilor *Ecouri poetice din Basarabia* (1999), ediție bilingvă româno-franceză, *Poezia acasă. Poeți contemporani basarabeni* (2003). În 2001 inițiază colecția de cărți miniaturale *Cartea de vizită* (Editura „Prut Internațional”). În 2012 apare ediția bilingvă româno-rusă *Târgoviște-Chișinău-Sanct-Petersburg* cu poeți din cele trei capitale.

A semnat prezentarea grafică la peste 30 de cărți și a organizat expoziții personale la Chișinău, Bălți, Târgoviște, Iași ș.a.

Creația sa a fost apreciată cu numeroase premii: Premiul „Ilie Gravorul” (1994) pentru prezentarea grafică a volumului *Dansul timizilor*; Premiul „Simion Florea Marian” (1996) al Academiei Române pentru culegerea folclorică *Cât e Maramureșul*.

La Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret din 2008 obține Premiul Secției Naționale IBBY (pentru volumul *Linii și cuvinte comunicante*) și Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova (pentru volumul *Noroc polyglot*), în 2012 – Premiul Primăriei Chișinău (pentru volumul de folclor *Să trăiți, să-nfloriți*) și Premiul Ion Creangă pentru întreaga activitate în domeniul cărții pentru copii. Cartea *Ruga iezilor cei trei* a fost declarată Cartea anului (la ediția a II-a a Salonului, 1998). Volumul *Rochița leneșă* obține în 2009 Premiul „Carte pentru promovarea spiritului de toleranță”, acordat de Comisia Națională a RM pentru UNESCO, iar în 2012 – Diploma de Onoare IBBY.

În 2012 obține Marele Premiu al Uniunii Teatrale din Moldova pentru piesa *Pălăriuță Oranj și Lupul din răpă*, și Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1975) și al Uniunii Scriitorilor din România (2001). În 1993 i s-a conferit titlul de „Maestru în Arte”, iar în 1998 – Medalia „Mihai Eminescu”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Au vrut melcii să se bată / Iulian Filip; il.: E. Garștea. – Ch.: Prut Internațional, 2002. – 16 p.: il

Casa Greierului / Iulian Filip; il.: V. Rață. – Ch.: Prut Internațional, 2002. – 24 p.: il.

Cumpăna cucului: Catrene. Haikuuri. Desene / Iulian Filip. – Ch.: Târgoviște: Magna-Princeps; Biblioteca, 2011. – 152 p.: il.

De ce mă doare inimă / Iulian Filip. – Iași: Tipo Moldova, 2012. – 438 p. – (Opera omnia).

Moara cu plăcinte: dialoguri, scenete, piese / Iulian Filip; il.: L. Popa. – Ch.: Prut Internațional, 2007. – 192 p.: il.

My lasy little dress / Iulian Filip; trad.: A. Ropot; il.: L. Popa. – Ch.: Prut Internațional, 2012. – 32 p.: il.

Plăcințele cu mărar; Nucul cu o singură nucă / Iulian Filip; il.: O. Cojocari. – Ed. a 2-a. – Ch.: Prut Internațional, [2004]. – 32 p.: il.

Puținul (m)eu / Urmele frumoase / Iulian Filip. – Ch.: Târgoviște: Cartdidact; Bibliotheca, 2010. – 140 p.

Ruga iezilor cei trei / Iulian Filip; des.: P. Ghețoi; muz.: D. Radu. – Ch.: Prut Internațional, 1998. – 96 p.

Rochița leneșă / Iulian Filip; il.: L. Popa. – Ch.: Prut Internațional, 2009. – 32 p.: il.

Referințe critice

Iulian Filip: biobibliogr. / Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”. – Ch.: Princeps, 2008. – 176 p.: il.

Agache, Catinca. Basarabia. Schițe de portret: [Iulian Filip] // Agache, Catinca. Literatura română în țările vecine. 1945-2000. – Iași, 2005. – P. 284-285.

Cimpoi, Mihai. Generația „ochiului al treilea” (reabilitarea esteticului): [Iulian Filip] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu. – Ch., 2003. – P. 345-346.

Iulian Filip // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – București; Ch., 2005. – P. 323-346.

Iulian Filip // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. – Ch., 2004. – P. 170-175.

Zbârnciog, Vlad. Filip Iulian / Vlad Zbârnciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2010. – Ch., 2010. – P. 242-244.

Referințe

Restrânse la notație, la definiție, la iluminare interioară, la flach, la cadența elegiacă și adagiul aforistic, poeziile lui Iulian Filip sunt adevărate bijuterii lirice...

Mihail Cimpoi

Opera lui e labirintul în care ne rătăcim în lumea magică și fermecătoare a cărților sub semnătură inconfundabilă, iar sufletul e deschis ca o bibliotecă.

Nicolae Busuioac

Iulian Filip s-a impus ca un autor devotat „cu trup și suflet” copiilor... Comunicarea vie între poet și cititor are un „secret” frumos – Iulian Filip a știut „să crească mic”. Dintre toate cuvintele sale le alege pentru copii pe cele mai vesele și mai pline de lumină.

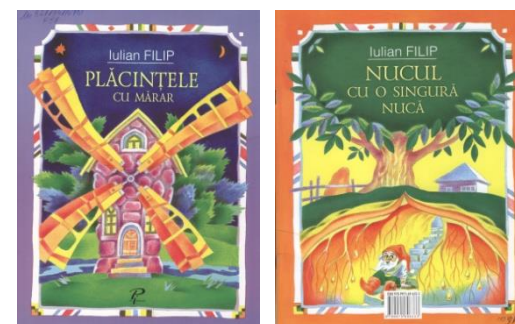
Vasile Romanciuc

Iulian Filip este poetul cu darul exprimării în imagini calme și cuminți, cu alinturi de umor, de zâmbet candid și discret.

Victor Cirmpei

Iulian Filip rămâne un maestru al catrenului, care cu generozitate îi oferă posibilități de a exprima felurite și profunde gânduri și simțăminte într-o manieră aleasă.

Andrei Stratulat

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban